

NIET ONGEWAARSCHUWD.
Verhaal voor Jongelieden
door *J. P. van der Maas* *Jr.*

V. G. MUNNINGHAF, DEPENTER.

HARDERWIJK H. A. BERENDS.

NIET ONGEWAARSCHUWD.

EEN VERHAAL VOOR JONGELIEDEN

DOOR

J. P. VAN DER MAAS JR.

HARDEWIJK,
H. A. BERENDS.

I. EENE WANDELING MET OOM HERMAN.

ohan was een aardige jongen van ongeveer dertien jaren. Op school leerde hij goed, werd door den onderwijzer bemind en door zijne schoolmakers ontzien, want Johan was altijd bereid, waar hij gevraagd werd, de behulpzame hand te bieden. Zijne moeder, eene weduwe, hield veel van hem, en hij van haar. De goede vrouw was na den dood van haren dierbaren echtgenoot met de opvoeding harer kinderen alleen belast, want Johan had nog een zusje van elf en een broeder van negen jaren.

Als de school uit was, wist Johan altijd zijn zusje en broeder bezig te houden; dan vertelde hij hun een mooi verhaaltje, of gaf raadsels op; dan speelde hij met hen, en wanneer zij kraakelden, want dat gebeurde ook wel eens, trachtte hij den vrede te bewerken.

Hij was een levendige jongen; nooit was het hem te veel iets voor anderen te doen; maar hij had ook zijne gebreken. Nu, wie heeft die niet? Hij was in het geheel geen brave Hendrik.

Zijne moeder had hare kinderen bekend gemaakt met den zondigen toestand van hun hart, deed hen elken morgen en avond op hunne knieën bidden, en wees hen op den liefderijken Kindervriend, den Heere Jezus, die kinderen in genade aanneemt. Ofschoon Johan, omdat hij de oudste was, hardop uit den Bijbel mocht voorlezen, met Anne en Eduard naar de zondagschool ging en met belangstelling naar de lessen hoorde, was hij evenwel nog niet bekeerd. Hij was vlug van bevattig, rad in het spreken, zag nergens gevaar in, ja, ging soms wel wat roekeloos te werk. Zijne moeder had hem al zoo dikwerf vermaand en de gevolgen der roekeloosheid voorgehouden, waarop Johan beterschap beloofde, maar daar bleef het bij. Te recht was zij altijd bezorgd als haar zoon niet onder haar opzicht was. Zij vreesde voor de gevolgen. Tot dusverre was hij er altijd goed afgekomen, maar dat was juist de oorzaak waarom hij in zijn onbesuisdheid voortging. Zijne goede moeder droeg hem den Heer op, met de

bede, dat het Hem moge behagen haar kind een nieuw hart te geven. Van Anne had zij veel genoeg, maar zij had een andere hoofdzonde; ze was nog al wat hoogmoedig en hare begeerte strekte zich naar al wat mooi was uit. Eduard was de bedaardheid zelve; hij had juist het tegenovergesteld karakter van Johan. Hij deed alles zoo bedaard en langzaam, dat er per slot van rekening niet veel uit zijn handen kwam. Hij was al te gemakkelijk.

Johan was de spil waar alles om draaide. Was Anne soms wat grillig, Johan wist haar door zijn vroolijkheid te winnen. Hij had er den takt toe, zoo men dat noemt, haar in te pakken. Hij kon veel over het hoofd zien, en had zijn zusje innig lief. Was Eduard wat traag, Johan had een taai geduld, niettegenstaande zijn levendigheid om zijn broeder met lijdzaamheid te verdragen. Het gebeurde wel somtijds dat zij onder het spelen niet altijd eensgezind waren, maar een wenk van moeder was voldoende om hen tot vrede te brengen. Ze wees haar kroost op de alomtegenwoordigheid des Heeren en zeide:

„Lieve kinderen! Twist niet; hebt elkander lief; waar liefde woont gebiedt de Heer den zegen.”

Op het onverwachts kwam een broeder van Mevrouw Van Zuilen, zoo heette Johans moeder, haar bezoeken. Zijn plan was een veertien dagen bij haar te Amsterdam te logeeren. De kinderen waren recht blijde, want zij hielden veel van oom Herman. Den volgenden dag na de komst van oom kregen ze juist vacantie, zoodat ze zich veel genot voorstelden. Wandelen, rijden of varen zouden ze veel doen, want oom Herman was een vriend van kinderen, en deed zijn best om hun genoeg te verschaffen. Hij was een oprecht man, zooals men dat noemt, en had een karakter dat veel met dat van Johan overeen kwam. Hij was niet zwaartillend, beschouwde alles van de lichtste zijde, zoodat Mevrouw van Zuilen zich wel een weinig ongerust maakte wanneer hij met de kinderen wat lang uitbleef.

Het was op een warmen dag in de maand Juli, toen oom met zijne beide neven een wandeling in den omtrek der stad deed. Anne bleef bij mama te huis, waar zij met een paar vriendinnetjes zou spelen. Zij had geen lust om een uur vier, vijf te wandelen, en dat met oom en de jongens.

Mevrouw van Zuilen drukte oom Herman goed op het hart voor de kinderen te zorgen, inzonderheid een waakzaam oog op

Johan te slaan. Oom was daarover een weinig gebelgd, en zei :
 „Lieve Zuster! Denkt ge dat ik een kind ben. Als ge zooveel
 zwaarigheden hebt, is het beter, niet te gaan. We kunnen toch
 den geheelen dag niet te huis zitten; de jongens moeten zich
 eens ontspannen. Het is immers vacantie. Ge behoeft me de les
 niet te lezen, goed op hen te passen. Ik sta er borg voor, dat
 ze geen ongeluk zullen krijgen.”

„Hoe kunt ge zoo spreken, Herman! Wat ge daar zegt, kunt
 ge niet nakomen. Ge kunt een waakzaam oog op hen houden
 meer niet, maar de Heer alleen kan hen bewaren.”

„Nu, dat spreekt van zelve. Afin! Laat het aan mij over. Ge
 tilt altijd zoo zwaar.”

„Voor Eduard heb ik minder zorg, maar Johan. Ge kent hem
 nog niet. Hij is een wilde, onbesuisde jongen. Nergens ziet hij
 gevaar in en daarom vrees ik voor hem.”

Oom Herman stelde haar gerust en de wandeling ving aan.
 Van de Kromme Waal waar mevrouw van Zuilen woonde wandelden
 zij langs den Binnenkant, de Kalkmarkt, de Prins Hendrikkade,
 de Schippersgracht, de Plantage door tot de Kerklaan, vervolgens
 de Kerkstraat en Weesperstraat, langs de Rijnspoor, verder de
 Weesperzijde, Schollenbrug voorbij, rechtuit totdat zij Diemerbrug
 bereikten. Die wandeling werd genoegelijk afgelegd; oom maakte
 de jongens op een en ander opmerkzaam en voor men er aan
 dacht was men aan Diemerbrug. Eduard was evenwel moede; hij
 kon bijkans niet meer. Johan lachte hem uit, maar hij voelde
 toch zijne beenen. Na eenige verkwikking gebruikt en wat uit-
 gerust te hebben, werd de tocht tot Abkoude voortgezet. Daar
 werd het middagmaal genuttigd en van daar met de spoor de
 reis naar Amsterdam voortgezet.

Oom Herman besloot, toen zij aan de Weesperpoort met de
 Rijnspoor aankwamen, per tram tot aan de plantage te rijden, dan
 was het maar een kort eindje naar de Prins Hendrikkade. Zoo gezegd,
 zoo gedaan. Daar het prachtig weer was, bleven onze reizigers ach-
 terop bij den conducteur staan. Johan was recht in zijn schik.
 Hij reed gaarne met den tram. Oom ontmoette een kennis en geraakte
 met deze in een druk gesprek, zoodat hij niet zag wat Johan deed. Bij
 het uitstappen of inkomen van reizigers, stapte hij mede af en klom
 weder op, hield zich met de eene hand aan het koperen handvat-
 sel, en wipte dan op en af. De conducteur had hem meer dan

eens gezegd: „Jongheer! je zal nog een ongeluk krijgen.” Johan zag naar oom, maar deze had gelukkig niets gehoord. Met den eenen voet stond hij op den tram en met de andere maakte hij allerlei kromme sprongen, totdat door de beweging zijn strooien hoed afwoei. Onbesuisd sprong hij vanden tram en viel achterover op de straatsteenen.

Eduard schreeuwde; oom Herman zag juist op; de tram hield stil en Johan werd in de Kerkstraat in een winkel, bloedend en bewusteloos gebracht.

„Ik heb het wel gezegd. De Jongheer wilde niet hooren. Dat komt er nu van” zeide de conducteur.

Door den schrik en val was Johan bedwelmd, doch kwam spoedig weer bij. Hij had een kleine wond aan zijn achterhoofd gekregen, maar was toch in staat met oom en Eduard naar huis te kunnen wandelen.

Mevrouw van Zulen was niet op haar gemak. Zij verlangde naar de tehuiskomst van hare kinderen. Toen er gescheld werd en de meid de deur open maakte, en de goede vrouw de stem harer lievelingen hoorde, was zij eenigszins gerust. Het was schemeravond geworden, zoodat ze niet zien kon hoe bleek Johan er uitzag. Men zette zich, maar het gesprek wou niet vlotten. Mevrouw merkte spoedig dat Johan niet zoo levendig was in het vertellen als anders. Als hij uitgeweest was, kwam hij de kamer binnen en rammelde alles door elkander, zoodat zijn moeder hem gedurig moest vermanen niet zoo rad in het spreken te zijn. Nu evenwel was hij stil. Eduard had hoofdpijn en oom Herman afgetrokken. Daar moest ongetwijfeld iets gebeurd zijn, dacht de goede moeder.

„Scheelt er iets aan oom Herman?” vroeg mevrouw.

„Ja, en neen, zoo ge wilt, zuster!” Ge ziet we zijn alle drie gezond te huis gekomen; ge kunt in dat opzicht gerust zijn; evenwel moet ik het openhartig bekennen, heeft Johan een klein ongeluk gehad. Schrik niet, het heeft niets te beduiden.” Hierop verhaalde oom Herman de gebeurtenis.

„Heb ik het niet gedacht, onvoorzichtige, ongehoorzame jongen! Nu ondervindt ge de gevolgen uwer onbezonnenheid: o, wat doet ge uwe moeder een verdriet aan! Als ge zoo voortgaat zal het slecht met je afloopen.

„Vergeef mij, lieve moe! vergeef mij. Ik heb er berouw over. Ik zal in het vervolg beter oppassen. Wees niet boos op mij. Och! dat ik zoo ongehoorzaam kon zijn!”

„Ge waart gewaarschuw, Johan! Niet alleen door mij, maar zoo ik hoor door den conducteur. Ge spreekt daar van beter oppassen, en niet weer doen. Die belofte hebt ge al zoo dikwerf gedaan, maar het is altijd weer hetzelfde. Uwe voornemens mogen op dezen oogenblik welgemeend zijn, ge kunt ze in eigen kracht niet ten uitvoer brengen. Ik wil u uw en misslag vergeven, maar bidt den Heer om in het vervolg voor zulke dwaasheden bewaard te blijven; denk dat Hij alles hoort en ziet, wanneer het oog uwer moeder u niet zien kan.”

Johan viel zijne moeder om den hals en kuste haar. De lamp werd aangestoken, en de goede moeder onderzocht de wonde van haar kind.

Johan was verheugd, dat zijne moeder niet meer boos op hem was. De zwaarste straf kon hem niet zoo treffen, dan het ongenoegen zijner moeder. Mevrouw van Zuilen deed hem bij het naar bed gaan den Heer om vergeving bidden voor de zonde die hij begaan, en voor de genadige bewaring, die de Heer hem bewezen had. Nogmaals sprak ze tot hem :

„Johan! Niet ongewaarschuw is u die kleine ramp overkomen. Bedenk, mijn kind! hoe gelukkig het is afgelopen, ge hadt een arm of been kunnen breken, ja wat meer is, op de straatstenen . . . Ik huiver als ik er aan denk; maar de Heer heeft u bewaard; ik hoop dat dit eene les voor u zijn zal, die gij niet vergeten zult.”

Oom Herman had alles aangehoord, maar sprak niet veel. Nooit heeft hij weer gezegd: „Ik sta er u borg voor, dat ze geen ongeluk zullen krijgen.” Hij had met schaamte geleerd, hoe dwaas het is op eigen kracht te vertrouwen; hij zag het klaar in, dat er Een is, die voor ongelukken bewaren kan.

II. EEN AANGENAME BIJeenKOMST GESTOORD.

e vacantie was bijna ten einde en oom Herman sints een paar dagen naar de plaats zijner bestemming vertrokken. Na het voorgevallene, waarvan in het vorige hoofdstuk gesproken is, had Mevrouw van Zuilen geen reden van klagen over Johan. Ze begon meer vertrouwen in hem te stellen, daar

hij niet meer zoo loszinnig was. Van een tram af te springen was hij voor goed genezen. Gedurig werd hij door zijn zorgdragende moeder gewaarschuwd, en op den Heer gewezen.

Ofschoon Johan de waarschuwingen zijner mama ter harte nam, zijn hart was nog niet vernieuwd. Hij bad wel vormelijk, maar de behoefte tot het gebed gevoelde hij niet.

Het was op een Donderdagmorgen dat hij, Anne en Eduard een druk gesprek hielden.

„Wat zullen we van middag en van avond een plezier hebben, Anne! Ik verlang al dat het vijf nur wordt. Vier en twintig kinderen zijn verzocht bij Mijnheer en Mevrouw van Zandwijk,” zeide Johan.

„Als Betsy en Cato Koelman er maar niet bij zijn. Ik kan die meisjes maar niet verdragen,” hernam Anne.

„He! Waarom niet?” vroeg Johan.

„Waarom niet? Omdat ze altijd zich zoo allerliefst voordoen, omdat ze zoo gediensdig zijn, dat ze toch niet meenen. O, zij zijn niet uit te staan.”

„Maar hoe kunt gij weten wat ze meenen? Ze zijn gediensdig, vriendelijk, bescheiden. Ik mag ze wel lijden.”

„Nu, ik gun het u. Het is een aardig paar om er omgang mede te hebben. Hare moeder moet het brood verdienen met handenarbeid. Ze passen niet bij ons. Mijnheer en Mevrouw van Zandwijk zouden dwaas doen haar op de partij te verzoeken. Wat zegt gij er van, Eduard?”

Eduard zag zijn zusje aan, glimlachte, maar zeide niets.

„Hooft ge me niet, jongen? Zie, daar staat hij te lachen en spreekt geen woord. Hij is weer te lui om te spreken; zeker is hij bevreesd dat zijn tong zal slijten,” sprak Anne.

Mevrouw van Zuilen had het gesprek gehoord. Het deed haar innig leed te vernemen, hoe trotsch Anne was. Hoe dikwerf had zij haar gewaarschuwd voor de hatelijke zonde van hoogmoed, haar op de nederigheid als een der schoonste sieraden van een Christen gewezen, en haar vermaand den Heer te bidden om een ootmoedig hart. Ze kon nu ook niet nalaten Anne te bestraffen over hetgeen deze zoo even gezegd had, wees haar op de Heilige Schrift, welke zegt: „de nederigheid gaat voor de eer.” „Lieve Anne!” zeide zij, „Betsy en Cato zijn lieve meisjes. Zij helpen haar moeder zooveel zij kunnen; ze zijn altijd ijverig aan den

arbeid, zoodra de school uit is. Hare moeder heeft betere dagen gekend. Ze is van goede afkomst, en al was dat ook zoo niet, het is volstrekt geen schande, wanneer iemand op een eerlijke wijze zijn brood tracht te verdienen; integendeel, het is overeenkomstig de Heilige Schrift, waarin we lezen: „de hand des vlijtigen maakt rijk.” Wanneer ik door de eene of andere omstandigheid mijn geld verlies, wat zoudt gij dan beginnen? Neen, lieve! verachten we niemand om zijn minderheid in de maatschappij, en vooral niet wanneer zij den Heer vreezen, zooals de familie Koelman doet. Ik hoop dat Mijnheer en Mevrouw van Zandwijk haar verzoeken, waaraan ik niet twijfel, dan hebben de lieve meisjes nog eenige uitspanning. Van harte gun ik het haar. Vervolgens hebt ge Eduard beleedigd, Anne! Ge hebt hem voor een luiaard uitgemaakt. Foei! welk een uitdrukking! „Hij is zeker bevreesd zijn tong te slijten.” Is dat zusterlijk?”

„Och, moe! Ik trek er mij niets van aan. Ik ken Anne! ik ben het klappen van de zweep gewoon. Ik laat haar woorden bij mijn koude kleeren neerzakken” zeide Eduard.

„Zoo moocht ge niet spreken, Eduard! Opvliegend en toornig te worden is zondig, maar lauwheid is het evenzeer. Anne moet u vergeving vragen voor hare beledigende uitdrukkingen, en gij moet haar van harte vergeven, mijn kind. Dit geschiedde. Na eenige vermanende woorden van mevrouw van Zuilen, hoe zij zich op de partij gedragen moesten, kleedden zij zich en vertrokken.

Anne was zeer lief tegen Betsy en Cato, die tegenwoordig waren; ze gevoelde inderdaad liefde voor de meisjes. Eduard vermaakte zich uitmuntend. Het deed hem genoegen Anne met de beide meisjes zoo vriendschappelijk te zien spreken. En Johan? Hij was de bedaartheit zelfe.

De middag was spoedig vervlogen, en de avond eindelijk aanbroken. Mijnheer en Mevrouw van Zandwijk hadden al het mogelijke gedaan om het hunne jeugdige gasten zoo aangenaam mogelijk te maken. Het was de twaalfde geboortedag van hun eenige dochter Marie, die gevierd werd op een betamelijk, christelijke wijze, zonder goochelspel of danspartij of iets van dien aard.

Mijnheer van Zandwijk had de bijeenkomst geopend met gebed, de kinderen hadden af en toe gezongen, in den tuin gespeeld en zich recht vermaakt. Alles was tot dus verre in de beste orde afgeloopen. Tegen half elf zouden de kinderen gehaald worden.

Het was omstreeks negen uur toen in de helder verlichte zaal

de kinderen genoodigd werden, om eenige ververschingen te gebruiken. Onder de genoodigden was een zoonkje van den notaris Diephuis, Willem geheeten, die op den dwazen inval was gekomen, ter eere van Marie een klein vuurwerk te ontsteken. Dat zou een verrassing wezen. De jongens hadden dat plan des middags na het theedrinken met elkander besproken en tot rijpheid gebracht. Willem wist wel dat mijnheer van Zandwijk van al die vertooningen niet veel hield, maar hij dacht: zooveel kwaad steekt er ook niet in. Maar hoe het aan te leggen? Hoe aan het benoodigde te komen? Willem was vindingrijk, een paar huizen van den heer van Zandwijk woonde een winkelier die allerlei soort van vuurwerk verkocht, bij dien zou hij wat halen, hij had dat wel meer gedaan. Zoo gezegd, zoo gedaau. Ongemerkt sloop hij weg en kwam na eenige oogenblikken met een stuk of wat voetzoekers, zonnnetjes enz. terug. Nu werd beraadslaagd hoe het ontwerp ten uitvoer te brengen. Johan was een der ingewijden in het ontwerpingsplan van Willem. Op een afgesproken teeken zou Johan zich eenige oogenblikken verwijdereu, wanneer het avondmaal afgeloopen zou zijn, naar den tuin gaan en een voetzoeker afsteken, waarop allen naar buiten zouden komen, en dan zou het pretje een aanvang nemen.

Het avondmaal was afgeloopen. Mijnheer van Zandwijk maakte zich gereed om te danken, want vele knechts en meiden wachtten reeds om de kinderen te halen, toen een hevige knal zich deed hooren. Allen schrikten, behalve de deelgenooten van het beraamde plan en vlogen naar den tuin. Ze werden door de anderen spoedig gevolgd.

Johan had een paar zonnnetjes aan een boom vastgemaakt en aangestoken. Op het gezicht daarvan, klaptten de jongens in de handen, ook de meisjes deden onwillekeurig mede, en riepen: „ter eer van Marie! ter eer van Marie!”

Mijnheer en Mevrouw van Zandwijk waren alles behalve daar over tevreden, doch het was geschied. Nog een paar voetzoekers werden afgestoken en daarmee was de pret uit. Doch Johan onbesuisd en ondoordacht, werpt een brandenden voetzoeker onder het jonge volkje met het ongelukkig gevolg dat het kleedje van Marie vuur vat en zij in een ommezien in brand staat. Ge kunt begrijpen, wat dat tooneel te weeg bracht. Gegil en geschreeuw der meisjes, sprakeloze ontroering der jongens, maar bovenal

den toestand van de ouders. Knechts en meiden vlogen dadelijk toe, doofflen de vlam en gelukkig had Marie weinig letsel bekomen; zij was echter door den schrik bevangen en na bekomen inlichtingen van den dokter, die dadelijk ontboden was, ontwaarde men dat het gevaar niet zoo groot was, als men eerst meende.

Zoo eindigde het feest door de onbezonnenheid van Johan, die voor de gevolgen vreesde.

Het was voor mevrouw van Zuilen niet aangenaam, toen zij dat treurig geval vernam. Was ze verheugd over Anne, die zich met Betsy en Cato had verzoend en over Eduard die zich uitnemend gedragen had, het gedrag van Johan veroorzaakte haar diepe droefheid. Ze hield den volgenden dag Johan zijn onvoorzichtigheid voor oogen en sprak:

„Ge hebt niet ongewaarschuwd u laten verleiden door Willem. Ik heb u zoo menigmaal gezegd: luister niet naar hem, want Willem is een kwade jongen, maar gij zijt altijd haantje de voorste. Geloof mij, jongelief! De vruchten uwer onbesuisdheid en ongehoorzaamheid zult ge vroeg of laat plukken.”

Er werd gescheld. De meid bracht een boodschap binnen dat mevrouw van Zandwijk door een beroerte getroffen was ten gevolge van den schrik van gisteren avond. Dit bericht schokte de goede vrouw. Johan werd bleek als een lijk, staarde met open mond en opengespalkte oogen zijne moeder aan, vouwde de handen en riep:

„O ik ben de oorzaak van den dood dier lieve Mevrouw! Och, dat ik zoo onbesuisd kon zijn. Had ik dat geweten, ik zou voor geen geld ter wereld het gedaan hebben.

Johan was niet tot bedaren te brengen. Hij bleef een half uur weenen en schreien en kwam toen eenigszins tot bedaren. Eduard troostte hem en Anne niet minder. Zij hadden met al hunnegebreken, hun broeder lief. Zijn lijden was het hunne. Mevrouw van Zuilen sprak:

„Lieve kinderen! Het is niet meer dan mijn plicht Mevrouw van Zandwijk te gaan bezoeken. Ik hoop het beste en als zij in staat is mij aan te hooren, haar te zeggen, hoe het Johan spijt dat hij zoo roekeloos gehandeld heeft. O, kinderen! als ge wist hoeveel een moeder lijdt, wanneer hare kinderen ongehoorzaam zijn, ge zoudt bedachtzamer zijn. Als ge die moeder voor hare kinderen in het verborgen hoordet bidden, ge zoudt

niet zoo loszinnig, hoogvaardig en traag zijn. Als ge mij waarlijk lief hebt, zoudt gij mijn levensgeluk niet vergallen, ge zoudt mij gehoorzaam zijn, naar mijne stem luisteren. Mijn bede is dat de Heere uwe jeugdige harten vernieuwe, want dan eerst zult ge de woorden uwer liefhebbende moeder ter harte nemen. Inzonderheid Johan, ge kunt niet gelooven, hoe bevreesd ik voor u ben. Wel heb ik u den Heer opgedragen, en gij zijt in goede handen, maar het wordt tijd dat ik mevrouw van Zandwijk een bezoek breng. Geve de goede Ontfermer dat ik met een blijde tijding te huis come."

En die wensch werd door den trouwen Heiland vervuld. Mevrouw van Zandwijk was aanvankelijk hersteld. Zij was niet door een beroerte getroffen, maar een overspanning der zenuwen had haar aangedaan. Ook Marie was naar omstandigheden redelijk wel.

Een paar weken daarna kwam de familie van Zandwijk Mevrouw van Zuilen bezoeken. Johan durfde in het eerst niet te verschijn komen, maar beleed openhartig zijn misslag, die hem vergeven werd. Die noodlottige avond kwam hem gedurig in de gedachten. Hoe gelukkig had zich alles geschikt; het had echter anders kunnen afgelopen zijn. Marie verbrand, Mevrouw van schrik gestorven en Mijnheer van verdriet wellicht Johan mocht er niet aan denken.

III. EEN TREURIG EINDE.

Twee jaren zijn voorbijgevloden, sinds we Johan aantroffen op de partij van den heer van Zandwijk. Hij heeft de school verlaten en is op een kantoor geplaatst, waar hij reeds een halfjaar werkzaam is. Zijn patroon is zeer tevreden over hem, en het bevalt Johan ook goed. In het eerst was het hem wel wat vreemd, maar spoedig was hij aan het kantoorleven gewoon geraakt. Het was voor een levenslustige knaap als hij eene opoffering zoo lang te zitten, brieven over te schrijven, rekeningen op te tellen en zoo meer; maar een tevreden blik van zijn patroon moedigde hem aan, en gaf hem lust tot den arbeid. Kwam hij te huis, dan vond hij in het gezelschap van zijne moe-

der, Anne en Eduard een aangename afwisseling. Kennissen had hij niet veel, alleen Adolf, een knaap van zijn leeftijd, die met hem op het kantoor werkzaam was.

Die Adolf, de eenige zoon van schatrijke ouders, leefde naar het goeddunken van zijn hart. In alles kon hij zijn zin krijgen; wat hij begeerde werd hem gegeven, met een woord, hij was een verwend kind. Hij had met Johan een vriendschapsbetrekking aangeknoopt, hetgeen hij niet licht deed. Zijne ouders vreesden den Heer, en Adolf had even als Johan het voorrecht mogen genieten van der jeugd af aan in den rechten weg onderwezen te worden. Des Zondags gingen ze samen ter kerk, brachten elkan- der wederkeerig bezoek, zoodat het voor Adolf een uitspannings- dag was, als hij bij de familie van Zuilen zich bevond. Ook Anne en Eduard mochten Adolf gaarne lijden. Hij werd door den om- gang met hen wat handelbaarder, zijn eigenzinnigheid maakte plaats voor toegevendheid, kortom die omgeving deed hem goed.

Johan was zijn boezemvriend geworden. Beider karakter kwam in meer dan een opzicht overeen. Beiden vroolijk, onbezorgd, soms onbesuisd, hadden ze zonder dat hunne ouders het gewaar werden, in menig gevaar verkeerd. Hoewel de raadgevingen en vermaningen der goede moeder gedurig aan Johan gegeven, ge- hoord werden, hadden ze niet die uitwerking welke zij gaarne ge- wenscht had; zij kon derhalve niet meer doen dan haar kind in het gebed den Heer opdragen. Ofschoon Johan veel van zijn moeder hield, haar geen verdriet wilde veroorzaken, handelde hij meer dan eens alsof het juist het tegendeel was, vandaar dat hij menigwerf met een buil of schram te huis kwam door het loo- pen of springen veroorzaakt. Het ongeval met den tram weer- hield hem voor dusdanige verrichtingen, maar het spreekwoord zegt: „een vos verliest wel zijn haar, maar niet zijn nukken” was op hem toepasselijk.

Op een namiddag in de maand Augustus had de patroon de jongelui vrij af gegeven, omdat er op het IJ een zeil- en roei- vereeniging gehouden werd. De ouders van Adolf, even als de moeder van Johan, hielden niet van al die wereldsche vermake- lijkheden, welke niet ter eere Gods maar tot streeling der zin- nen dienen. Zij waarschuwden hunne kinderen, daar geen deel aan te nemen om dat de Heere daar niet verheerlijkt wordt. De patroon had vrij af gegeven, maar niet gezegd om dat er zeil- en roei-

vereeniging was; hij wist dat hunne ouders daar tegen waren.

Onder het naar huis gaan zeide Adolf tot Johan:

„Het is zulk prachtig weer, zouden we niet een wandeling maken? Mij dunkt we mogen er wel een uurtje afnemen.”

„Juist wilde ik u dien voorslag doen Adolf! maar gij zijt mij voorgekomen.”

„Top waar zullen we heen gaan?”

„Ooh, dat is mij onverschillig.”

Onder het praten waren ze uit de Doelenstraat, waar het kantoor was, het Schapenplein over, de Kalverstraat ingegaan. Daar zagen ze eenige heeren in een wonderlijk costuum loopen; verder op ontmoetten ze nog bespottelijker kleederdrachten en kwamen daardoor op de gedachte: Er moet wat bijzonders in de stad plaats hebben. Op den Dam baanden ze zich een weg door de volte en de menigte trams, en vernamen uit de gesprekken der voorbijgangers dat er een zeil- en roeivereeniging gehouden werd. Onwillekeurig vervolgden ze hun weg langs het Damrak en stonden eer zij het wisten in de van ouds genoemde Haringpakkerij.

„Laat ons terugkeeren Adolf! We mogen daar niet heengaan. We moeten gehoorzaam zijn!”

„Zou er zoo veel kwaad in steken, eens even te zien hoe die gieken en andere bootjes hun best doen om elkander de loef af te steken. Ik geloof het niet.”

„Nu dat stem ik u toe. Maar we mogen niet ongehoorzaam zijn. Laten we maar terugkeeren, Adolf!”

Op eens werd hij op den schouder getikt, zag om en daar stond Willem Diephuis voor hem.

„Wel zoo, oude jongens! vind ik je hier ook, dat had ik niet gedacht. Ik meende dat jelui daar te fijn voor waart. Ik ben recht in mijn schik je hier te ontmoeten. Zie je daar die giek, daar zit mijn oudste broer in. Vertel me eens hoe gaat het je op 't kantoor? Herrinner je je nog wel de geschiedenis met het vuurwerk Johan? Als ik er aan denk, barst ik nog van lachen. Wat zette die mijnheer van Zandwijk een raar gezicht. Dat was me een spelletje.” Zoo rammelde Willem in een adem voort.

„We zouden juist terugkeeren, want om de waarheid te zeggen, we hadden een wandeling gemaakt, en stonden hier eer we het wisten. Het is ons verboden en daarom mogen we het niet doen,” zeide Johan.

„Wel, wel! Jelui bent vrome jongens, hoor! Nu ga je gang. Als je er bezwaar in ziet, wil ik je niet aansporen. Ieder moet weten wat hij doet, daarom goede vrienden.”

„Zie, zie eens Johan! hoe ferm de roeiers er door slaan. Ik geloof waarlijk, dat ze de anderen willen inhalen” zei Adolf.

„Het kan zijn, maar laat ons gaan,” antwoordde Johan.

„Kom nog een oogenblikje! Ik moet eens zien hoe de roeiers het maken, dan ga ik met u.”

Dat oogenblikje werd een minuut, tien minuten, een kwartier en ongemerkt waren ze met Willem aan den stijger gekomen, waar een jolleman hen toeriep:

„Varen! jongeheeren?”

De jongelieden zagen elkander aan. Hun hart brandde van verlangen, maar het verbod? Adolf zag Johan en Johan Adolf aan.

„Nu, ga je mee varen, jongens?” vroeg Willem.

„Als we maar geen ongeluk krijgen” merkte Johan aan.

„Bah! een ongeluk! Een bevaren jolleman! Welk een dwaasheid, als we nog jongens onder elkander waren maar nu,” riep Willem uit.

Spoedig was men overeengekomen met den jolleman en de drie knapen sprongen in het bootje. In het eerst ging het goed, maar Willem begon te hobbelen en van de eene bank op de andere te klauteren; dan stond hij recht over einde, dan ging hij weer zitten, terwijl Johan en Adolf reeds bevreesd begonnen te worden over hun ongehoorzaamheid. Meer dan eens had de jolleman Willem toegeroepen:

„Jonge heer! we zullen een ongeluk krijgen; ga bedaard zitten als de andere twee jongeheeren,” maar Willem hield niet op met grimmassen te maken, totdat hij eindelijk over boord tuimelde. De jolleman wilde hem vatten maar te laat. Adolf en Johan schrikten en werden ontroerd door het angstgeschrei van Willem. Zij stonden op om hem de behulpzame hand te bieden, maar daardoor werd het evenwicht verbroken; door de zwaarte kantelde het ranke vaartuigje om en beide knapen, alsmede de jolleman vielen in het water.

Willem klemde zich vast aan Johan dien hij aan zijne voeten greep en eenige oogenblikken daarna verdwenen beide in de diepte. Hoewel er spoedig hulp kwam was Adolf niet tegenstaande de krachtige inspanningen die er aangewend werden, verdronken.

Op zulk een noodlottige wijze verloren de ongehoorzame knapen hun leven.

Het is niet mogelijk den toestand te beschrijven, noch van de ouders van Adolf, noch van de moeder van Johan. Radeloos stonden ze bij de lijken hunner dierbare panden. Anne en Eduard waren ontroostbaar, maar de Heer had getoond, hoe Hij de ongehoorzaamheid straft.

„Niet ongewaarschuwd!” Denkt daar eens goed over na, kinderen! Hoe menigmaal zijt gij gewaarschuwd door uwe ouders of onderwijzers? Hebt gij naar hunne stem gehoord? Niet ongewaarschuwd gaat een zondaar verloren. Er zijn zoovele roepstemmen, die de Heer laat hooren, zoovele waarschuwingen die tot u gebracht worden; volhardt ge in de zonde, en bidt ge niet om een nieuw hart, o, dan zult ge de gevolgen, vroeg of laat, gewisselijk ondervinden.

Geeft gehoor aan de vriendelijke, welgemeende vermaningen en waarschuwingen van hen, die u liefhebben, want ze zoeken uw duurzaam geluk.

Niet ongewaarschuwd zult ge, hetgeen de Heer verhoede, na dit leven de wrange vruchten plukken van hetgeen ge hier op aarde gedaan hebt. Ge zult tegen den Heer niet kunnen zeggen: „Ik heb dit of dat niet geweten, ik was niet gewaarschuwd.” Met vlammend schrift zal in de eeuwigheid het: „NIET ONGEWAARSCHUWD” u voor de oogen zweven, uw geweten zal u beschuldigen en duizend en duizendmalen zult ge wenschen een uurtje te leven, ten einde bekeerd te worden.

Nu leeft ge nog! Nu wordt ge nog gewaarschuwd uwe ouders en allen, die over u gesteld zijn, gehoorzaam te zijn, geen gehoor te geven aan kinderen die u trachten te verleiden en u meeslepen in de zonde; nu wordt ge nog vermaand en aangespoord den Heer te bidden om waarlijk bekeerd te worden. Zoo ge dien raad opvolgt, dien biddend opvolgt en de Heilige Geest uwe oogen opent zal het NIET ONGEWAARSCHUWD u ten zegen zijn!
